

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Onderwerp : Wijziging Regeling langdurige zorg in verband met verduidelijking pgb onder voorwaarden
Datum : 5 augustus 2025
Referentie : 25-0989/MB
Inlichtingen bij : Mariëtte Bergmans, m.bergmans@iederin.nl

Geachte heer/mevrouw,

Met deze reactie spreken wij onze zorg uit over de voorgestelde wijziging van de Regeling langdurige zorg. Wij constateren dat de wijziging vooral een verduidelijking betreft van bestaande mogelijkheden (zoals in de aanhef wordt aangegeven, verwijzend naar Artikel 5.18 van de Regeling langdurige zorg), zonder dat duidelijk wordt welke concrete problemen van mensen met een beperking hiermee worden opgelost. Het nut en de noodzaak van deze wijziging zijn onvoldoende onderbouwd.

Het lijkt dat met de wijziging gestuurd wordt op betere kwaliteit van zorg, echter: de positie van de budgethouder wordt niet versterkt. Er wordt verwezen naar een position paper van de NZa, opgesteld naar aanleiding van een moeilijk vindbare uitspraak van de Raad van Beroep. Dat paper is vooral gericht op het versterken van de controlepositie van zorgkantoren. De wijziging lijkt dan ook primair bedoeld om het werk van zorgkantoren te vergemakkelijken en juridische risico's te beperken. Het belang en perspectief van mensen met een beperking en hun vertegenwoordigers ontbreekt.

Wij begrijpen de wens om het toezicht op het pgb aan de voorkant te verbeteren. Duidelijkheid over kwaliteitswaarborgen, verplichtingen en rechten is belangrijk voor alle betrokkenen. Dit kan voorkomen dat budgethouders achteraf worden geconfronteerd met ongewenste gevolgen. Echter, in de standaard SVB-overeenkomsten is al een derdenbeding opgenomen, een bepaling die budgethouders beschermt in geval van fraude door de zorgverlener. De voorgestelde wijziging voegt hier weinig aan toe, richt zich vooral op controle door de zorgkantoren en is niet ondersteunend voor de budgethouder. In tegendeel: de keuzevrijheid en autonomie van de budgethouder worden kleiner. In het licht van toenemende aantallen afwijzingen van aanvragen en aangekondigde bezuinigingen leidt deze wijziging ook tot meer onzekerheid en stress voor budgethouders.

Ten aanzien van de voorgestelde wijziging willen wij het volgende meegeven:

Versterk de positie van de budgethouder

In de toelichting bij de wijziging staat:

"Zo kan de zorgvraag van de budgethouder rechtvaardigen dat het zorgkantoor in de verleningsbeschikking de verplichting opneemt dat de zorg wordt verleend door een zorgverlener die beschikt over bij die zorgvraag passende kwalificaties en/of diploma's"

De positie van de zorgkantoren wordt met de wijziging versterkt en de positie van de budgethouders komt nog meer onder druk te staan.

Diploma's zeggen niet alles over bekwaamheid. Persoonlijke omgang en ervaring zijn voor de budgethouder minstens zo belangrijk. Zeker in de huidige krappe arbeidsmarkt is het al moeilijk genoeg om geschikte zorgverleners te vinden. Deze wijziging maakt dat alleen maar lastiger.

Daarnaast leidt de wijziging tot meer bureaucratie en regeldruk, wat ten koste gaat van de vrijheid, autonomie en eigen regie van de budgethouder. Het uitgangspunt lijkt gebaseerd op wantrouwen in plaats van uit te gaan van vertrouwen. De bestaande regeling biedt bovendien al mogelijkheden voor kwaliteitscontrole (zie artikel 5.18 de verplichtingen die aan de verzekerde worden opgelegd).

Ook kan de wijziging bijdragen aan ongewenste grotere verschillen in uitvoering tussen zorgkantoren omdat zij zelf kunnen bepalen wat zij onder kwaliteit en doelmatigheid verstaan.

Ten slotte moet de vraag worden beantwoord of de kwalificatie-eisen ook gaan gelden voor informele zorg. Als dat het geval is, wordt het probleem van de budgethouder alleen maar groter en wordt de toegang tot passende zorg en ondersteuning moeilijker.

Wij pleiten ervoor om de positie van budgethouders juist te versterken. Ondersteun hen in het behouden van regie over hun zorg en ondersteuning, bijvoorbeeld door:

- Hulp bij het vinden van goede zorgverleners.
- Voorkom dat eerder gebleken onbekwame of onbetrouwbare zorgverleners opnieuw worden ingezet, bijvoorbeeld met een zwarte lijst.
- Verhoog de financiële waardering voor professioneel geschoolde naasten, zodat hun inkomensverlies door zorgverlening wordt beperkt.

De wijziging vergroot het tekort aan zorgverleners

De voorgestelde kwalificatie-eisen maken het nog moeilijker om zorgverleners te vinden op de nu al krappe arbeidsmarkt. Dit staat haaks op de beweging binnen zorginstellingen richting *skills*gericht werken, waarbij gekeken wordt naar vaardigheden in plaats van louter diploma's. Zie bijvoorbeeld het [rapport Verkenning skillsgericht personeelsbeleid zorg & welzijn](#). Deze aanpak benut talent beter en biedt een antwoord op de arbeidsmarktkrapte. In dat licht zouden strikte diploma-eisen juist losgelaten moeten worden.

Het is dan ook niet uit te leggen dat deze positieve ontwikkeling wordt geblokkeerd voor budgethouders. Als zij geen geschikte of betaalbare zorgverleners kunnen vinden, heeft dat ook maatschappelijke consequenties.

Maak het aantrekkelijk en mogelijk voor zorgprofessionals én informele zorgverleners om hun vaardigheden te verbeteren door een breed toegankelijk opleidingsaanbod. Overweeg waar nodig de mogelijkheid van een proeftijd met een laagdrempelige en eenvoudige kwaliteitscheck vanuit het perspectief van de budgethouder.

Conclusie

De voorgestelde wijziging is voor budgethouders onwenselijk, onnodig en extra belastend. Wij roepen op tot (hernieuwd) overleg met vertegenwoordigers van budgethouders en hun naasten om hun perspectief mee te nemen in nieuwe voorstellen. Alleen dan kan een regeling ontstaan die recht doet aan het belang en de positie van mensen met een beperking of chronische ziekte die bijdraagt aan kwalitatieve, passende zorg en ondersteuning. Blijf de mens zien, juist ook bij wijzigingen van regelgeving.

Met vriendelijke groet,

Mariëtte Bergmans

Beleidsmedewerker Langdurige zorg en ondersteuning, Ieder(in)